

Съобщение за медиите от FRA/EIGE
Виена/Вилнюс, 3 март 2026 г.

ПОД МЕДИЙНО ЕМБАРГО ДО: 3 март 2026 г., 12:00 ч. (ЦЕВ/СЕТ)

Проучване в целия ЕС разкрива мащаба на психологическото, икономическото и кибернасилието срещу жени

Нови констатации от проучването на ЕС по отношение на насилието, основано на пола, разкриват мрачна действителност: насилието срещу жени е широко разпространено, все по-често се мести в онлайн пространството и остава незабелязано от институциите, чиято основна задача е превенцията и защита на жертвите. Домашното насилие, психологическият тормоз, икономическата принуда и кибертормозът са сред най-често срещаните форми на агресия, но често остават скрити за обществото и институциите. Агенцията на ЕС за основните права (FRA) и Европейският институт за равенство между половете (EIGE) отправят призив към Съюза за спешна промяна в законодателството и политиките, така че те да отразяват реалните преживявания на жертвите. Огромният брой недокладвани случаи е ясен сигнал, че настоящите механизми за защита не работят адекватно.

Десетилетие след като FRA публикува [първото проучване на ЕС относно насилието срещу жените](#) и въпреки значителния напредък в законодателството и политиката, насилието срещу жените в ЕС остава широко разпространено.

В новия доклад [„Проучване на ЕС относно насилието, основано на пола — Данни за политиката и практиката“](#) се представя по-задълбочен анализ на резултатите от второто проучване. Една от всеки три жени в ЕС преживява физическо и/или сексуално насилие. Насилието от страна на интимни партньори, психологическият тормоз, икономическото насилие и кибернасилието са изключително често срещани, но в много случаи са най-малко признаваните форми на насилие.

„Насилието срещу жени е нарушение на основните права“, казва директорът на FRA [Сирпа Раутио](#). „В целия ЕС масово се нарушава правото на жените на достойнство, безопасност и равенство. Когато случаите на тормоз са нормализирани, скрити или игнорирани, това неспособността на системата да гарантира предпази правата на жените. Страните членки имат ясни задължения да предотвратяват насилието, да защитават жертвите и да осигуряват достъп до правосъдие – и тези констатации показват, че предстои още много неотложна работа.“

Повечето случаи на насилие не се докладват официално. Само 6,1 % от жените са съобщили на полицията за физическо или сексуално насилие от страна на партньорите си, а едва 11,3 % - за насилие от страна на лица, които не са им партньори. Срам, самообвинение, страх и липса на доверие в полицията са най-често посочваните причини да не се докладва. Липсата на информираност или на

достъп до организации за помощ са допълнителни фактори, които допринасят за това.

„Ако жените не могат да се доверят на институциите, че ще ги защитят, трябва да се запитае какво трябва да се промени, а не какво повече трябва да правят жените“, казва директорът на EIGE Carlien Scheele. „Тези констатации са пътна карта за правителствата: предотвратяването, ранната намеса и специализираните услуги, които са ориентирани към нуждите на жертвите и са чувствителни към аспектите на пола, трябва да бъдат стандарт, а не въпрос на избор.“

Някои от основните констатации от доклада посочват следното:

- **Сексуално насилие и съгласие:** Сексуалното насилие по-често се характеризира от липсата на свободно изразено съгласие, а не с упражнена физическа сила. Жените са почти два пъти по-заstraшени от изнасилване чрез принуда или невъзможност да откажат, отколкото чрез явна физическа сила.
- **Икономическото и психологическото насилие от страна на интимния партньор са често срещани, но по-малко видими форми на насилие и тормоз:** 29,9 % от жените в ЕС са ставали жертви на психологическо насилие от страна на партньора си. Това включва унижение, ревност, заплахи или контролиращо поведение. При 12,7 % от жените това се случва често. При зададени допълнителни въпроси, 20,3 % от жените отговарят, че са преживели икономическо насилие от страна на партньора си, като например забрана да работят и липса на контрол върху семейните финанси.
- **Насилието от страна на интимния партньор оказва тежко въздействие върху живота на жените:** 9,8 % са претърпели телесно увреждане от партньора си, а 9,6 % - душевно страдание. В резултат на това 17,6 % от жените е трябвало да отсъстват от работа, а 30,8 % не са били в състояние да вършат домакинска работа. Жените често прибегват до употреба на лекарства (25,8 %) и алкохол или наркотици (17,1 %), за да се справят с последиците.
- **Насилието в детска възраст и трайните последици от него:** 32,9 % от момичетата са преживели физическо или емоционално насилие от страна на родителите си. Това може да създаде предпоставки за насилие и в бъдеще: жените, преживели сексуално насилие като деца, са изложени на 3 до 4 пъти по-висок риск да станат жертви и като възрастни.
- **Дигиталните технологии засилват тормоза:** 8,5 % от жените са били подложени на кибер преследване, а 7 % от работещите жени са били подложени на сексуален тормоз в интернет. Местоположението на 10,2 % от жените е било наблюдавано или следено от техния интимен партньор чрез дигитални устройства.

В опит да премине от закони към действия, ЕС укрепи своята правна рамка чрез Директивата относно насилието над жени и домашното насилие, както и ратифицирането на Истанбулската конвенция. Но законите сами по себе си не са достатъчни.

В проучването се посочват ясни приоритети за справяне с проблема: системите за докладване трябва да са съобразени с нуждите на жертвите и със специфичните проблеми и характеристики свързани с пола; осигуряване на достъп за жертвите на насилие до цялостна подкрепа, включително здравеопазване и специализирани услуги; криминализиране на сексуалното насилие при липса на съгласие; разширяване на правната защита, така че да обхване икономическото и психологическото насилие и тормоз; по-ефективни мерки срещу насилието и тормоза извършени посредством технологични средства; инвестиране в ранна превенция, в закрила на детето и в системи и услуги, които са съобразени с травмите на жертвите.

В настоящия доклад са представени подробни констатации и анализ на резултатите от проучването на ЕС относно насилието, основаното на пола. Те допълват [доклада с основните констатации от 2024 г.](#), който представи констатации за общото разпространение на случаите на насилие, насилието от страна на партньори и лица, които не са партньори, както и тормоза на работното място.

Проучването беше проведено съвместно от Евростат, FRA и EIGE и се основава на над 114 000 интервюта, проведени между септември 2020 г. и март 2024 г.

За повече информация може да се обърнете към:

- Агенцията на Европейския съюз за основните права: media@fra.europa.eu / Тел.: +43 1 580 30 642
- Европейския институт за равенство между половете: georgie.bradley@eige.europa.eu / Тел.: +370 6982 78 26